

Mẫu chuyện “Bốn mươi ngày, cùng về với Bác”

Trần Đại Nghĩa

Mùa thu năm 1946, tôi và ba đồng chí nữa được vinh dự theo Bác về nước trên chiếc tàu Dumông Duyécvin, một chiếc tàu chiến của hải quân Pháp. Bốn mươi ngày lênh đênh trên mặt biển, được sống gần gũi bên Bác, tôi mới hiểu biết thêm về Bác, người đã dẫn dắt, rèn luyện và đào tạo tôi trở thành người trí thức chân chính, người cán bộ cách mạng.

Đều đặn mỗi ngày ba buổi: sáng, chiều, tối, chúng tôi hội họp quây quần bên cạnh Bác, nghe Bác kể chuyện về tình hình thế giới, tình hình cách mạng trong nước, nhất là từ năm 1940 đến ngày Cách mạng Tháng Tám thắng lợi. Chúng tôi chăm chú theo dõi từng lời, từng ý và đề ra những thắc mắc của mình, Bác lại nêu lên để cho chúng tôi trao đổi thảo luận và cuối cùng Bác nhận xét, phân tích, giải đáp. Các buổi sinh hoạt nhẹ nhàng, thoải mái, với lời lẽ đơn giản dễ hiểu của Bác là những buổi giáo dục thật là sinh động và có sức hấp dẫn lạ thường. Bác đi từ sự việc nhỏ đến lớn, từ nhận thức lý luận đến liên hệ thực tiễn, từ tình hình thế giới dẫn dắt chúng tôi về với cách mạng trong nước, về với nhiệm vụ cụ thể của mình.

Những lời giáo dục của Bác kết hợp với những hiện tượng cụ thể, những điều tai nghe mắt thấy đã có tác dụng nâng cao nhận thức của chúng tôi về lịch sử phát triển của cách mạng thế giới và trong nước, đã dẫn dắt chúng tôi nhìn thấy rõ ánh sáng của chủ nghĩa Mác - Lênin.

Đặc biệt đối với chúng tôi là những trí thức ở nước ngoài mới về, sắp sửa bước vào cuộc đấu tranh gian khổ, Bác chú ý đi sâu vào tâm tình, khơi gợi lòng yêu nước, củng cố niềm tin ở bản thân, tin ở tập thể, ở cách mạng nhất định thắng lợi. Bác nói với chúng tôi: Ở nhà không có gì đâu, nước ta thiếu máy móc, nguyên liệu, thiếu cả thợ lành nghề, tiền của ta lại ít. Song nước ta giàu về rừng núi, sông biển, đồng bào ta giàu về quyết tâm, dũng cảm và sáng tạo. Các chú về phải chịu thương chịu khó làm ăn, đưa những cái đã học ở nước ngoài về áp dụng thiết thực vào trong nước, giúp đỡ và hướng dẫn anh em trong nước cùng làm. Như vậy các chú có làm được không?

Lời nói thân yêu của Bác đã cảm hoá và chinh phục trái tim của chúng tôi.

Ngoài những buổi sinh hoạt, Bác đôn đốc chúng tôi: tranh thủ đi sát anh em thủy thủ, gây cảm tình với quần chúng. Đây là một vấn đề khó khăn cho tôi trong buổi đầu. Tôi chưa quen công tác vận động quần chúng, hơn nữa phải gần gũi những người lính nước ngoài thì lại càng lúng túng hơn. Tôi báo cáo xin ý kiến Bác. Bác vui vẻ ân cần chỉ dẫn cách thức làm quen, đi sát anh em thủy thủ, phương pháp đi từ thăm hỏi tình hình sức khỏe, gia đình, công việc làm ăn, đời sống đến việc khơi gợi lòng yêu nước, tinh dân tộc, rồi tiến đến gây cảm tình của họ đối với nhân dân ta...

(Nguồn: Chúng ta có Bác Hồ, Nxb. Lao động, Hà Nội, 1999)